

ВПЛИВ ПОЛІТИЧНОЇ СИТУАЦІЇ В УКРАЇНІ НА РОЗВИТОК СОНЯЧНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ

Енергетика країн Європейського Союзу (ЄС) розвивається у відповідності з планом «20/20/20», який передбачає до 2020 р. досягнення наступних показників [1]:

- скорочення викидів парникових газів на 20 % у всіх країнах-членах ЄС;
- досягнення частки виробленої електроенергії за рахунок використання відновлювальних джерел на рівні 20 % від загального обсягу виробництва електроенергії;
- підвищення ефективності використання енергії на 20 %.

Україна з 1 лютого 2011 р. є членом Європейського Енергетичного Співтовариства, а з 1 січня 2014 р. наша держава розпочала своє головування у цій організації [2]. У відповідності з підписаними документами Україна має досягти 11 % споживання енергії за рахунок використання відновлювальних джерел енергії у загальному енергобалансі до 2020 р. Окрім того, декларуючи свій європейський вибір, Україна 21 березня 2014 р. року підписала політичну частину угоди про асоціацію з ЄС [3]. Енергетичні питання у політиці ЄС визначаються, як найбільш пріоритетні, і керівництво цієї організації займає по ним жорстку позицію.

Кабінет міністрів України відповідно до наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 11.03.2014 р. «Про невідкладні заходи стабілізації фінансового стану галузі та проявів корупції» подав до Верховної Ради України законопроект, який передбачає кардинальні зміни у законодавстві щодо підтримки розвитку сонячної енергетики України.

Цей законопроект передбачає наступне [4]:

- зменшення розміру «зеленого» тарифу для об'єктів електроенергетики, що виробляють електроенергію за рахунок сонячного випромінювання (фотоперетворювачі) до розміру «зеленого» тарифу для об'єктів електроенергетики, які виробляють електроенергію за рахунок енергії вітру (вітроагрегати);
- придбання об'єктами альтернативної енергетики електроенергії на власні потреби за ціною (тарифом) її реалізації на Оптовому ринку для таких об'єктів;
- забезпечення приєднання об'єктів альтернативної електроенергетики до електромереж на загальних умовах.

За розрахунками профільного міністерства такі заходи дадуть можливість отримати близько 1,4 млрд грн на розвиток галузі протягом року.

На думку учасників ринку сонячної енергетики України, які є членами Асоціації учасників ринку альтернативних видів палива та енергії України, такі зміни можуть призвести до повної зупинки, не лише подальшого розвитку сонячної енергетики України, а й до банкрутства вже існуючих виробників. Особливо це стосується об'єктів, що знаходяться у стадії будівництва [4].

Серед основних недоліків зазначеного законопроекту учасники ринку сонячної енергетики називають таке [4; 5; 6]:

1. Ставки «зеленого» тарифу для сонячної та вітрової енергетики не можуть бути однаковими, оскільки коефіцієнт використання встановленої потужності для сонячних електростанцій становить в межах 10 – 13 % (1 100 – 1 200 годин роботи на рік (год/рік)), а для вітрових електростанцій в межах 33 – 35 % (близько 3 000 год/рік). Витрати на будівництво сонячних електростанцій є вищими за відповідні витрати для вітрових електростанцій.

2. Здійснення закупівлі електроенергії для власних потреб за цінами Оптового ринку електроенергії призведе до зупинки ринку малих сонячних електростанцій розміщених на дахах будинку, які є найбільш перспективними для використання у міській забудові.

3. Найбільшим недоліком є можливість перегляду тарифів для вже працюючих сонячних електростанцій. Це може призвести до неможливості окремих суб'єктів ринку сплачувати відсотки за кредитами, які були отримані для будівництва сонячних електростанцій в іноземних банках. Відповідно, такі дії погіршать імідж України на світовому ринку та ускладнять домовленості про отримання кредитів на реформування енергетики країни в майбутньому.

Враховуючи динамічний розвиток сонячної енергетики в Україні протягом 2010–2013 рр. та найвищі ставки «зеленого» тарифу для даного напряму енергетики можливо і було б доцільним незначне їх зниження, але вище зазначений законопроект передбачає зниження тарифів у 4 – 5 разів. В подальшому розвитку галузі сонячної енергетики слід уникати монополізму та використання бюджетних коштів на користь окремої компанії, яку пов'язують конкретними високопосадовцями [7]. Але, поряд з тим, недопустимо переглядати умови роботи для вже побудованих і працюючих об'єктів, власники яких мали гарантії для своєї подальшої роботи. Більш важливим є виконання умови про місцеву складову, яка з 1 липня 2014 р. має становити 50 % [8] і завдяки кооперації між виробниками обладнання могла б створити додаткові робочі місця у високотехнологічному секторі економіки України.

1. Сайт міжнародного агентства з атомної енергії. Стратегічне бачення Європи. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.iaea.org/Publications/Magazines/Bulletin/Bull492/Russian/49204094951_ru.pdf.

2. Сайт Українська енергетика. Україна і Енергетичне Співтовариство: два роки в очікуванні. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ua-energy.org/post/29041>.

3. Сайт Єдиного веб-порталу органів виконавчої влади України. Заява МЗС України у зв'язку з підписанням політичних положень Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.kmi.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=247127712.

4. Сайт Асоціації учасників ринку альтернативних видів палива та енергії України (АПЕУ). Лист звернення АПЕУ відносно збереження «зеленого» тарифу для сонячної енергетики. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.apeu.info/ru/novosti/poslednie-novosti-apeu/271-list-zvernennya-apeu-vidnosno-zberezheniya-zelenogo-tarifu-dlya-sonyachnoji-energetiki>.

5. Сайт Енергетика України. Уряд хоче знизити тариф для сонячної енергетики. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.uaenergy.com.ua/post/18138/kabmin-hochet-snizit-tarif-dlya-solnechnoj/>.

6. Сайт газети Електровісті. Сонячні станції не можна рівняти з вітровими в питанні «зеленого тарифу» – думка експерта. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://elektrovesti.net/30974_snizhenie-zelenogo-tarifa-otpignet-investorov-ekspert.

7. Сайт Енергетика України. Ключеву відключать сонце. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.uaenergy.com.ua/post/18133/klyuevu-otklyuchat/>.

8. Сайт Верховної Ради України. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про електроенергетику» щодо стимулювання виробництва електроенергії з альтернативних джерел енергії. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5485-17>.